

NOTAT

26. september 2006

Sag 2000-279-14

/pjt

Rapport for industrisamarbejde med udenlandske leverandører til Forsvaret 2005 - Status til Folketingets forsvarsudvalg og til Folketingets erhvervsudvalg.

Baggrund

Som aftalt på samråd i Folketingets forsvarsudvalg den 14. december 2000 gives hermed en årlig status for afviklingen af industrisamarbejde.

Når Forsvaret anskaffer forsvarsmateriel fra udlandet, skal den udenlandske leverandør indgå en industrisamarbejdsaftale med Erhvervs- og Byggestyrelsen. I aftalen forpligter leverandøren sig til at etablere et samarbejde med eller lægge forsvarsrelaterede ordrer hos danske virksomheder for en værdi, der svarer til kontrakten med Forsvaret. Det skal typisk ske i løbet af 5-8 år. Tilsvarende krav stilles i andre lande.

Industrisamarbejdsaftalerne skal styrke danske forsvarsrelaterede virksomheders teknologiske niveau, markedsadgang og samarbejde med udenlandske leverandører af forsvarsmateriel.

Industrisamarbejdsaftalerne er baseret på regler udstedt af økonomi- og erhvervsministeren med hjemmel i lov nr. 1464 af 22. december 2004. Indholdet af reglerne er de samme som de tidligere administrativt fastlagte retningslinier, der blev revideret den 1. juni 2004. I forbindelse med vedtagelsen af nævnte retningslinier aftalte parterne (Dansk Industri, Forsvarsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet) at evaluere reglerne efter en to-årig periode med henblik på eventuel revision. Denne revision er nu gennemført og træder i kraft den 15. oktober 2006.

Reglerne og oplysninger om udenlandske leverandører og udestående beløb mv. findes på Erhvervs- og Byggestyrelsens hjemmeside:
<http://www.ebst.dk/industrisamarbejdsaftaler/0/1/0>.

Resumé

Der er for tiden 28 udenlandske leverandører af forsvarsmateriel, som er forpligtet til at lægge ordrer hos danske forsvarsrelaterede virksomheder. Afviklingen på forpligtelserne i 2005 er opgjort til 1,5 mia. DKK. De udenlandske leverandørers forpligtelser - der medio juli 2006 udgjorde ca. 6,4 mia. DKK - forventes at stige til omkring 10 mia. DKK som følge af forsvarsforliget for 2005-2009. Men med en fortsat tilfredsstillende

udvikling i samarbejdet med danske virksomheder forventes beløbet at falde igennem forligsperioden.

Status for indgåelse og afvikling af industrisamarbejdsaftaler

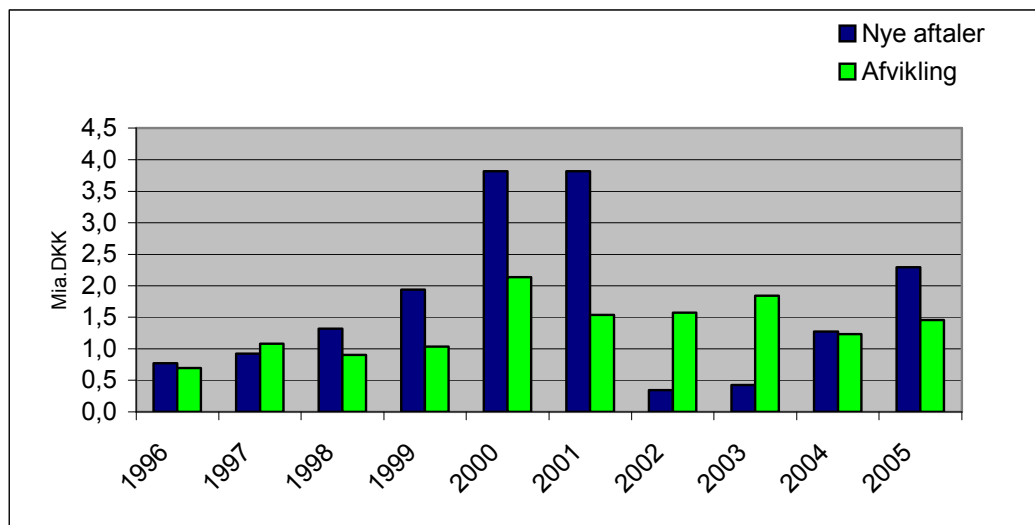
Nye aftaler

Erhvervs- og Byggestyrelsen har i 2005 godkendt 11 industrisamarbejdsaftaler til et samlet beløb på 2,3 mia. DKK. I 2006 er der pr. 1. september indgået 1 industrisamarbejdsaftale til i alt 240 mio. DKK.

Afvikling af eksisterende forpligtelser

Pr. 1. september 2006 har styrelsen færdigbehandlet alle indkomne rapporter vedrørende udenlandske virksomheders afvikling i 2005. På den baggrund har styrelsen opgjort, at der i 2005 er afviklet 1,5 mia. DKK mod 1,2 mia. DKK i 2004 og 1,8 mia. DKK i 2003.

Figur 1: Indgåede industrisamarbejdsaftaler og afvikling i mia. DKK.

Figur 1 viser værdien af de indgåede industrisamarbejdsaftaler i perioden 1996-2005 samt værdien af ordrer og samarbejde, som er registreret som afvikling på forpligtelserne i de pågældende år.

Samlet udestående

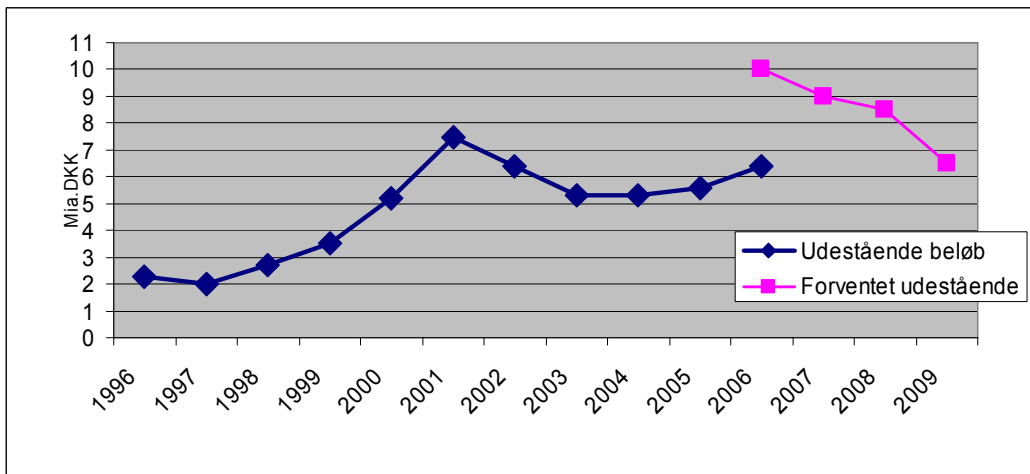
På baggrund af de godkendte rapporter er der pr. 1. september 2006 et samlet udestående på 6,4 mia. DKK. Til sammenligning viste forrige statusrapport et samlet udestående på 5,6 mia. DKK ultimo 2005.

Afviklingen forløber i overensstemmelse med de tilgrundliggende industrisamarbejdsaftaler mellem Erhvervs- og Byggestyrelsen og de udenlandske leverandører. Udviklingen i afviklingen overvåges nøje for at sikre, at de udenlandske leverandører lægger ordrer i Danmark som aftalt.

I løbet af rapporteringsperioden forekommer der løbende ændringer i det samlede udestående beløb. Når der f.eks. indgås en industrisamarbejdsaftale, og forsvaret har indgået kontrakt med den udenlandske leverandør, lægges beløbet straks ind i Erhvervs- og Byggestyrelsens database som en forpligtelse. Heroverfor står, at leverandøren normalt har 5-8 år til at etablere samarbejde med danske forsvarsrelaterede virksomheder og årligt skal rapportere til Erhvervs- og Byggestyrelsen om, hvordan beløbet afvikles via kontrakter med danske virksomheder. Når de pågældende danske virksomheder har bekræftet samarbejdet med den udenlandske leverandør, nedskrives forpligtelsen.

Figur 2 viser bevægelsen i det udestående beløb på årsbasis. Samtidig viser figur 2 det *forventede* udestående. Forsvarsforliget for 2005-09 forventes i de kommende år at få det samlede udstående beløb til at stige væsentligt. I 2005 blev der gennemført flere større indkøb, som har affødt industrisamarbejdsaftaler for i alt 2,3 mia. DKK.

Figur 2: Udestående i mia. DKK beregnet med udgangspunkt i 2005 samt forventet udestående på baggrund af forsvarsforliget 2005-9.

Det samlede udestående forventes på denne baggrund at komme tæt på 10 mia. DKK inden udgangen af 2006. Samtidig ses, at det samlede udestående forventes at falde til ca. 6 mia. DKK i slutningen af forligsperioden. Antagelserne der er gjort om den fremtidige afvikling, er baseret på den danske forsvarsindustri formåen og tidligere afviklinger. (De 2 forskellige værdier der er nævnt i 2006, er henholdsvis det forventede udestående beløb, som er baseret på forsvarsforliget (ca. 10 mia. DKK) og henholdsvis det efter rapporteringen den 1. september udestående beløb (6,4 mia. DKK)).

Stigningen er således udtryk for Forsvarets større koncentrerede indkøb i begyndelsen af forligsperioden. Samtidig ses naturlige svingninger i det samlede udestående beløb, fordi det tager nogle år, før de udenlandske

leverandører har lagt de ordrer, som de har forpligtet sig til inden for industrisamarbejdsaftalens løbetid.

Regler for industrisamarbejdsaftalerne

I de aktstykker, som udmønter de besluttede nyanskaffelser i det gældende forsvarsforlig, er der en standardformulering om, at ”Anskaffelsen er betinget af, at der indgås en tilfredsstillende industrisamarbejdsaftale mellem den udenlandske leverandør og Økonomi- og Erhvervsministeriet.”

Hvordan det sker, er beskrevet i ”Retningslinierne for industrisamarbejdsaftaler”, som baserer sig på bekendtgørelse og cirkulære udstedt af økonomi- og erhvervsministeren med hjemmel i lov nr. 1464 om erhvervsfremme af 22. december 2004.

Loven trådte i kraft den 1. januar 2005 og bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om industrisamarbejde og til at afkræve danske virksomheder de oplysninger, som er nødvendige for at føre kontrol med overholdelsen af reglerne.

Det fremgår af lovens bemærkninger, at det nuværende indhold af reglerne er det samme som de tidligere administrativt fastlagte retningslinier, som blev revideret den 1. juni 2004. I forbindelse med denne revidering aftalte parterne (Dansk Industri, Forsvarsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet) at evaluere reglerne efter en to-årig periode med henblik på eventuel revision. Denne revision er nu efter ønske fra branchen om større fleksibilitet i afviklingsperioden og for at styrke de små og mellemstore virksomheders kompetenceopbygning gennemført, og har resulteret i mindre justeringer af reglerne om bl.a. tidsperioden for sikkerhedsstillelsen af bankgarantien for opfyldelse af de udenlandske leverandørers forpligtelser.

Indholdet af de gældende regler og revisionen pr. 15. oktober 2006 beskrives i boks 1 nedenfor.

Boks 1: Indhold af regler pr. 1. juni 2004 og revision af reglerne.

De eksisterende regler

Der blev den 1. juni 2004 indført nye sanktioner ("pisk") og incitamenter ("gulerod") for at få udenlandske leverandører til at indgå kontrakter med danske virksomheder i et hurtigere tempo.

("Pisken") er en bankgarantiordning (på 30 % af kontraktsummen), som vedrører nye udbud af forsvarsmaterielanskaffelser over 100 mio. DKK

(Grænseværdien for ICC1 som kræver bankgaranti). Bankgarantien skal stilles af udenlandske leverandører som sikkerhed for, at de hurtigere indgår kontrakter med danske forsvarsrelaterede virksomheder. Hvis ikke de opfylder kravet (indenfor de første 2 år), vil Erhvervs- og Byggestyrelsen trække bankgarantien.

("Guleroden") er en rabatordning for de leverandører, som overopfylder kravene om hurtigere kontraktindgåelse (med mere end 30 % indenfor de første 2 år). Det betyder, at har leverandøren f.eks. indgået kontrakter med danske virksomheder for 40 % inden for 2 år, reduceres den samlede forpligtelse fra 100 til 90 %.

Endelig blev det indført, at alt samarbejde med danske virksomheder skal være forsvarsrelateret for at blive godkendt som industrisamarbejde, hvor det tidligere blev accepteret, at produkterne kunne være dual-use (både militært og civilt) samt aerospace produkter.

Indførelsen af reglerne blev nøje drøftet mellem Dansk Industri, Forsvarsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet med det formål at opnå en bedre balance mellem at presse udenlandske leverandører til at lægge ordrer i Danmark og at undgå ekstra omkostninger for Forsvaret i forbindelse med nye anskaffelser.

Revision af reglerne pr. 15. oktober 2006

- Bankgarantien ("pisken") udskydes fra 2 til 4 år efter kontrakten med Forsvaret. Procentsatsen (30 %) for det beløb, der skal stilles bankgaranti for, fastholdes,
- det tydeliggøres, at der i ekstraordinære tilfælde kan dispenseres fra 4 års fristen,
- der åbnes for anvendelse af faktorer under hele afviklingsperioden, idet der dog ikke kan godkendes faktorer samtidig med anvendelse af "gulerod".
- reglerne for opsparet kredit (banking) udvides, idet kontrakter indgået under prækvalifikationsforretningen med Forsvaret nu kan anvendes i en bankingaftale, ligesom tidsperioden er udvidet fra 2 til 5 år.

Trods en lempelse af 30 %-reglen er der stadig balance mellem "stok" og "gulerod" for de leverandører, der er langsomme til at opfylde deres modkøbsforpligtelse. Der skal således stadig stilles en bankgaranti, såfremt der ikke lægges ordrer for 30 % af kontraktbeløbet – nu efter 4 år mod tidligere 2 år, og der er stadig mulighed for at opnå en rabat, såfremt leverandøren overopfylder inden for de første fire år.

Retningslinierne findes på Erhvervs- og Byggestyrelsens hjemmeside på <http://www.ebst.dk/industrisamarbejdsaftaler/0/1/0>.